

Arbetsplan för fritidshem och fritidsklubb på Västbergaskolan AB

Avdelningarna Mikrofonen, Kobran, Luren, Jacket och Klubben

2020-2021

*Vårt mål är att ge alla barn en trygg, stimulerande och
lustfylld omsorg.*

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning, verksamhetens förutsättningar.....	3
Rutiner för kvalitetsarbete.....	4
Planering, uppföljning och utvärdering.....	4
Fritidshemmets uppdrag.....	5
Lärande i fritidshemmet.....	6
Årliga mål.....	6
Normer och värden.....	7
Jämställdhet mellan könen.....	9
Delaktighet och inflytande.....	11
Särskilt stöd och extra anpassningar.....	13
Samverkan med hemmet.....	14

INLEDNING

Västbergaskola är en fristående F-9 skola och ligger i Liljeholmen/Hägersten i södra Stockholm. Skolan var tidigare kommunal, men är sedan 2001 en friskola som drivs av en enskild huvudman. De flesta elever som går på Västbergaskolan bor i närområdet som omfattas av Midsommarkransen och Telefonplan.

Verksamhetens förutsättningar

Skolan är belägen nära tunnelbana och har grönområden och parklek inom gångavstånd. Skolgården som är relativt stor inrymmer bl. a linbana, gungor, bandyplan och klätterställning. I direkt anslutning till skolgården ligger en stor fotbolls- och idrottsplan med konstgräs som tillsammans med skolgården ger stora möjligheter till olika sorters lek och bollspel.

Västbergaskolan inrymmer läsåret 2020/21 ca 750 elever, varav ca 420 är inskrivna på fritidshem och fritidsklubb. Inom skolan arbetar totalt 110 personer varav drygt 75 pedagoger.

I Förskoleklass delas eleverna upp i tre hemvister som förändras under året för att prova olika konstellationer och stärka tryggheten för hela elevgruppen. Till år 1 skapas sedan tre klasser om ca 25 elever. År F-3 är organiserade i fyra avdelningar som arbetar med åldershomogena grupper och innefattar tre parallellklasser på Mikrofonen, Kobran, Luren och Jacket.

Dessa fyra fritidshem på skolan har i snitt 68 inskrivna elever per fritidshem. Det är ca 13 elever/heltidsanställd fritidspersonal. På fritidshemmen arbetar fritidspedagoger, grundlärare i fritidshem, barnskötare, fritidsledare och förskollärare. För årskurs 4 och 5 finns en fritidsklubb, Klubben, som är öppen från det att skolan slutar fram till 16.45. Klubben stänger under sommar- och jullov.

De fyra fritidshemmen har sina lokaler på fyra olika enheter inom skolbyggnaden. Eftersom varje avdelning är integrerad med skolan/förskoleklassen möjliggör detta att lokalerna nyttjas optimalt och samarbetet mellan skola och fritids underlättas. Fritidshemmens lokaler är anpassade så att de kan erbjuda möjlighet till lek och skapande verksamhet i olika former men även vila. Fritidshemmen har tillgång till idrottshall och aula.

Rutiner för kvalitetsarbete

Fritidshem, förskoleklass och skola ingår i ett målstyrt system där stort lokalt ansvar råder. Vi utvärderar kontinuerligt verksamheten utifrån uppställda mål i Skolans Verksamhetsprogram samt arbetar utifrån ett årshjul som är framtagen av fritidspersonalen. Detta är kopplat till LGR11 och styrdokumentet. Personalen i fritidshemmen utvärderar årligen arbetet avdelningsvis, samt gemensamt mellan avdelningarna två gånger per läsår. Dessa utvärderingar ligger till grund för kommande planering.

Vi kartlägger årligen hur eleverna upplever tryggheten genom en trygghetsenkät, analyserar resultatet av denna samt utvärderar trygghetsarbetet i hela F-3 vid slutet av vårterminen. Utöver det utvärderar vi verksamheten mot uppställda mål i verksamhetsprogrammet. Detta arbete ligger till grund för revideringen av fritidshemmens arbetsplan, likabehandlingsplanen och skolans verksamhetsprogram.

Utöver ovanstående arbete jobbar personalen kontinuerligt från alla avdelningar under läsåret främst med Läroplanens (Lgr 11) första, andra och fjärde kapitel som handlar om fritidshemmet, samt Skolverkets Allmänna råd för fritidshem. Varje läsår fokuserar skolan på olika områden för att kompetensutveckla personalen och föregående läsår arbetade vi med *Effektiv, meningsfull och varierad undervisning i fritidshem*.

Planering, uppföljning och utvärdering

Under uppstarten av varje termin avsätts 1-2 dag/ar per avdelning för att planera verksamheten utifrån arbetsplanen och de utvärderingar som skett året innan. I slutet av både höst- och vårtermin avsätts en dag till utvärdering av den gångna terminen. Förutom det så möts hela skolans omsorgspersonal vid 1-2 gånger per termin för gemensam planering och uppföljning av arbetsplanen då vi följer upp och utvärderar de årliga målen. Uppföljningen sker utifrån observationer, Stockholm stads brukarundersökning, vårdnadshavar- och elevenkäter, barnintervjuer och utvärdering av VP:n. Personalens lärdomar kring den egna verksamheten ligger sedan till grund för revideringen av denna arbetsplan. Resultatet redovisas slutligen i skolans verksamhetsprogram.

Varannan vecka har all fritidspersonal ett gemensamt K-möte då pedagogisk utveckling och planering diskuteras. Dessa möten används även till workshops och kollegialt lärande.

Johanna Gramsci Sommar

Biträdande rektor för F-3, Västbergaskolan AB

FRITIDSHEMMETS UPPDRAG

Fritidshemmet verksamhet regleras i skollagen. Verksamheten omfattas av bestämmelser i kapitel 1-6 i lagen och fritidshemmet regleras särskilt i kapitel 14. Syftet med verksamheten är att:

- *Komplettera utbildningen i förskoleklass och grundskolan.*
- *Fritidshemmet ska enligt skollagen stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation.*
- *Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.*
- *Fritidshemmet ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap.*

Skollagen (2010:800), 14 kap. 2 §

Det är viktigt att personalen

1. *utformar verksamheten så att fritidshemmet kompletterar skolan och förskoleklassen.*
2. *uppmärksammar och tar tillvara elevernas intresse och att skapa situationer där eleverna kan utmanas i sitt lärande.*
3. *utformar en verksamhet utifrån elevernas engagemang, leken som resurs, ett tematiskt arbete, fokus på normer och värdegrund och ett upplevelsebaserat lärande.*
4. *stödjer elevernas utveckling till självständiga och trygga individer, och i att ta ansvar för sina handlingar och att vara en bra kompis, lösa konflikter med kamrater verbalt att visa hänsyn och respekt för andra och att följa gemensamma regler.*

(Allmänna råd för fritidshemmet, Skolverket, 2014, s 10-15)

LÄRANDE I FRITIDSHEM

Personalen i fritidshemmet bör:

1. inventera vilka behov och intressen eleverna i den aktuella elevgruppen har för att kunna erbjuda dem en meningsfull och varierad verksamhet.
2. välja aktiviteter, arbetssätt och arbetsformer som ger eleverna en möjlighet att utvecklas i riktning mot de övergripande målen i läroplanens andra del,
3. ge eleverna möjlighet till nya och fördjupade kunskaper och erfarenheter över tid genom att skapa en progression i verksamheten, samt
4. utgå ifrån samspelet i gruppen för att utveckla elevernas förmåga att kommunicera samt lyssna till, tolka och förstå andras synpunkter och deras sätt att uttrycka sig.

(Allmänna råd för fritidshemmet, Skolverket, 2014, s 32)

5. erbjuda undervisning som behandlar följande centrala innehåll: Språk och kommunikation, Skapande och estetiska uttrycksformer, Natur och samhälle, Lekar, fysiska aktiviteter och utevistelse.

(Lgr 11, Skolverket rev 2016, kap 4, s.25-27)

Eleverna ska därigenom ges möjlighet att:

- * utveckla en känsla av meningsfullhet och delaktighet. Utmanas att pröva nya aktiviteter utifrån var de befinner sig i sin utveckling.
- * utveckla sina kunskaper och färdigheter exempelvis i fråga om att lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt med hjälp av utforskande, laborativ och praktisk metodik.
- * lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra.
- * utveckla sin kommunikativa förmåga och därigenom skapa förutsättningar att formulera vad de känner, anser och behöver.
- * utveckla sina färdigheter vad det gäller att lösa konflikter och att samspela socialt.

Årliga mål för Västbergaskolans fritidshem år 2020-2021

Mål	Hur
Öka användandet av MIK (Media och informationskunskap) på fritidshemmen.	Workshops för kollegialt lärande på förlängt K-möte samt andra k-möten och ped. träffar. Implementera användandet av IT-klubbenlådan.
Utveckla samt tillämpa personalens kunskaper genom kollegialt lärande.	Kollegialt lärande vid mötestillfällena. Auskultationer över avdelningarna vid flera tillfällen. Via planering och möten leder till röd tråd över avdelningarna.

	Att kunna ta hjälp av EHT-team via diskussioner vid möten för att kunna bemöta elevens behov.
Öka delaktighet och inflytande för vårdnadshavare via olika utvärderingsverktyg.	Skapa utvärderingar avdelningsvis som genomförs två ggr/år. QR-kod med utvärdering i något veckobrev per termin. Kan även sättas upp på avdelningen.
Utveckla arbetet med avdelningsövergripande verksamhet, ”Fritids utan gränser”	Varje avdelning skapar aktiviteter att bidra med. Avdelningarna skriver och använder FRIPP (Ped planer) för att synliggöra alla delar i processen. Dessa läggs ut på drive. Utvärdera ”Fritids utan gränser” vid k-möten. På drive finns Västberga fritidshemmens mapp med FRIPP (Ped planer) för gemensamma aktiviteter.
Miljömål: <ul style="list-style-type: none"> • Minska matsvinnet • Minska pappersförbrukning 	Låta eleverna skapa i återvunnet material. Fråga om ”spill” från slöjdlärarna. Fråga om material som vårdnadshavare kan skänka till fritidshemmet som t.ex. tyger, knappar. Lära elever att sopsortera. Ta upp frågan på klass/fritids/elevråd. Ritböcker.
Synliggöra lärandet på fritidshem för elever och vårdnadshavare.	Bildstöd med widgitbilder. Veckobrev på hemsidan. I korridoren sätts FRIPP (Ped planer) med citat från Lgr 11 eller Allmänna råd från fritidshem. Bildokumentation på både hemsidan och avdelning. Kontinuerlig utvärdering med eleverna vid samling och fritidsråd t.ex. tankekarta, smilefigurer. Vid öppet hus kan verksamhetens lärande synliggöras.

Normer och värden

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Var och en som verkar inom utbildningen ska:

1. *Främja de mänskliga rättigheterna*
2. *aktivt motverka alla former av kränkande behandling.*

Skollagen (2010:800), 1 kap. 5 §

Undervisningen ska ta tillvara olikheter och mångfald och på så sätt ge eleverna möjlighet att fördjupa sin förståelse för olika sätt att tänka och vara.

(Lgr 11, Skolverket rev.2016, Kap 4, s.24)

Vi på Västbergaskolans fritidshem eftersträvar att:	Metod (hur?)
alla elever ska respektera varandras olikheter.	Vi ska visa intresse för varandras olikheter, gruppstärkande aktiviteter ledda av pedagoger. Representation på avdelningen t.ex. bokmaterial, tavlor på väggarna, musik, filmer. Affischer från "Olika förlag".
alla elever känner sig stolta över sitt ursprung.	Vi ska kontinuerligt uppmärksamma detta t.ex. genom FN-dagen och internationella veckan, olika kulturella högtider. Mångkulturella almanackan till alla avdelningar.
alla elever ska känna sig trygga, säkra och lugna.	Detta kan vi nå t.ex. genom att arbeta med: fritids utan gränser. rastlekar. gemensamma aktiviteter under loven. trygghetskompisträffar. fadderträffar.

<p>alla elever ska känna sig sedda, respekterade, accepterade och bekräftade för sin person.</p>	<p>Vi ger alla ett välkomnande bemötande.</p> <p>Vi skapar mindre grupper med närvarande pedagoger.</p> <p>Vid fritidsmöten diskutera om man har uppmärksammat och sett alla elever under veckan. Vidta åtgärder vid behov.</p>
<p>alla elever följer skolans värdegrund och trivselregler.</p>	<p>Personalen agerar direkt vid kränkande behandling.</p> <p>Vi lär eleverna att ta ansvar för sina egna handlingar och ger dem förutsättningar att lösa konflikter.</p> <p>Kollegialt lärande vid k-möten.</p> <p>Livskunskap.</p>

Målen är uppnådda när

- ✓ alla elever känner sig trygga i sig själva och i gruppen
- ✓ eleverna leker och fungerar tillsammans
- ✓ eleverna fungerar väl tillsammans och tar ansvar för sina och andras trivsel
- ✓ eleverna har en positiv känsla när de går till skolan

Metoder för att utvärdera:

Trygghetsenkäten (vt 2021), Korta enkäter och utvärderingar med eleverna avdelningsvis (löpande under året) fritids/klass/elevråd, Brukarundersökningen (februari 2021), utvecklingssamtal, (ht 2020, vt 2021).

Jämställdhet mellan könen

Det är viktigt att ge alla elever oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck lika stort utrymme i verksamheten samt att tillämpa ett normkritiskt arbetssätt när det gäller alla diskrimineringsgrunder.

(Allmänna råd för fritidshemmet, Skolverket, 2014, s 33-34)

På Västbergaskolan respekterar vi varandra och har ett jämställt och jämlikt förhållningssätt till varandra.

Vi på Västbergaskolans fritidshem eftersträvar att:	Metod (hur?)
alla elever ska få möjlighet att prova på olika aktiviteter.	<p>Organisera obligatoriska ”prova-på-aktiviteter” utan att dela upp efter kön.</p> <p>Skapar styrda rollekar.</p> <p>Vi använder aktivitetskort/leklotteri som eleverna får dra.</p> <p>Utse lekkompisar (eller rastkompisar) genom lottning.</p>
alla elever ska komma till tals och känna sig sedda.	<p>Dialog på K-mötet för att medvetandegöra och lära av varandra kring metoder för detta.</p> <p>Använda konkreta metoder såsom glasspinnar och talkort på samlingarna.</p> <p>Jobba med mindre grupper där alla känner sig bekväma att tala. T.ex. sokratiska samtal (öppna frågor från pedagog i samtalsgrupper), EPA modellen (enskilt, par, alla).</p>
inte begränsa individen.	<p>Samarbeta mer med Normnyfikna gruppen för att utveckla vårt normkritiska arbete.</p> <p>Pedagogerna på avdelningen arbetar aktivt för att motverka och utmana traditionella könsmonster genom t.ex. personalfördelning vid olika aktiviteter.</p> <p>Inspireras till lek med hjälp av leklådor med utklädningskläder och olika attribut kopplat till yrken.</p>

	Pedagogstyrda lekdagar med olika teman. Ej benämna grupper av elever utifrån kön t.ex. ”Kom alla barn!” (eller deras namn) istället för ”Kom tjejer/killar!”.
--	--

Målen är uppnådda när:

- ✓ eleverna väljer aktiviteter utifrån eget intresse, inte utifrån traditionella könsmonster.
- ✓ alla elever deltar utifrån sina förutsättningar aktivt i olika dialoger vid exempelvis samlingen.

Metoder för att utvärdera:

Trygghetsenkäten (vt 2021), Korta enkäter och utvärderingar med eleverna avdelningsvis (löpande under året), Brukarundersökningen (februari 2021), Utvecklingssamtalet, (ht 2020, vt 2021).

Delaktighet och inflytande

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever. Elever ska ges inflytande över utbildningen.

(Lgr 11, Skolverket 2011, Kap 2, s.15)

Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ansvar.

(Lgr 11, Skolverket 2011, Kap 1, s.8)

Det är viktigt att personalen

- *lyssnar på elevernas önskemål och åsikter*
- *använder sig av kunskaperna om elevernas behov och intressen för planeringen av aktiviteterna i verksamheten*
- *erbjuder aktiviteter som utmanar eleverna samt ger dem möjlighet att fördjupa och utvidga sina kunskaper och erfarenheter.*
- *kommunicerar med eleverna så att de förstår personalens prioriteringar och ställningstaganden.*

(Fritt från Allmänna råd för fritidshemmet, Skolverket, 2014, s 32-34)

<p>Vi på Västbergaskolans fritidshem eftersträvar att:</p> <p>vara lyhörda för elevernas behov och önskningar.</p> <p>alla elever känner sig delaktiga i verksamheten</p>	<p>Metod (hur?)</p> <p>Jobba med mindre grupper där alla känner sig bekväma att tala.</p> <p>Förslagslåda.</p> <p>Fritidsråd en gång i månaden där inköp och verksamheten planeras med elever.</p> <p>Önsketavla med båda önskningar och genomförda önskemål.</p> <p>Göra eleverna delaktiga i planering genom fritidsråd och förslagslådor på alla avdelningar.</p>
--	---

<p>alla elever tar ansvar efter mognad och ålder.</p> <p>ha ett nära samarbete med vårdnadshavarna.</p>	<p>Tydliggöra mål med verksamheten och låta eleverna komma med förslag på aktivitet.</p> <p>Synliggöra önskade och utförda aktiviteter.</p> <p>Planeringsgrupper med elever där eleverna utifrån månadens tema och styrdokumentet bestämmer aktiviteter.</p> <p>Veckans/månadens utmaning/mål på avdelningen, som följs upp och utvärderas med eleverna.</p> <p>Delge varandra tips över avdelningarna hur man arbetat med olika årskurser.</p> <p>Veckobrev på schoolsoft.</p> <p>Dagliga samtal med vårdnadshavare när de lämnar/hämtar sina barn.</p> <p>Basar/öppet hus av olika slag.</p> <p>Utvecklingssamtal/föräldramöten.</p>
---	--

Målen är uppnådda när:

- ✓ Elever och vårdnadshavare svarar positivt i brukarundersökningen gällande delaktighet och inflytande.
- ✓ När elevernas förslag genomförs i verksamheten.

Metoder för att utvärdera:

Korta enkäter och utvärderingar med elever och vårdnadshavare avdelningsvis (löpande under året) fritids/klass/elevråd, Brukarundersökningen (februari 2021), Utvecklingssamtalet, (ht 2020, vt 2021).

Särskilt stöd och extra anpassningar

Fritidspersonalen bör

- *uppmärksamma och stödja elever i behov av särskilt stöd*
 - *ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande*
 - *organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga*
 - *successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar*
- (Lgr 11, Skolverket 2011, Kap 2, s. 14)*
- *samarbeta med förskolan för att underlätta övergången mellan förskola och fritidshem.*
 - *tillsammans med eleven, övrig personal och elevens vårdnadshavare dokumentera, följa upp och utvärdera anpassningarna.*

Vi på Västbergaskolans fritidshem eftersträvar:	Metod (hur?)
att göra anpassningar till varje elev som behöver det.	Aktiviteter i mindre grupper eller ”minifritids”. Minifritids innebär att verksamhet bedrivs i liten grupp av elever med en till två pedagoger. Lyssna till vad eleven har att säga. Skapa aktiviteter som fångar enskilda elevers intresse. Bildstöd och Bildschema med widgitbilder.
att förebygga och ligga steget före för att skapa en lugn och trygg miljö.	Kommunikation och överenskommelser mellan pedagoger. Kommunikation och överenskommelser mellan pedagog och elev. Bildschema med widgitbilder för varje fritidseftermiddag vid behov.
ett nära samarbete med vårdnadshavarna.	Upprätthålla en positiv syn på eleven. Möten med vårdnadshavarna i syfte att

	<p>kartlägga och förstå elevens behov och utforma verksamheten utifrån detta.</p> <p>Dokumentation och uppföljning av händelser med återkoppling till vårdnadshavare.</p>
--	---

Målet är uppnått när

- ✓ När samarbete skola-fritids-hem fungerar bra och eleven får det stöd som behövs. När eleven är trygg och fungerar i verksamheten.

Samverkan med hemmet

<p>Vi på Västbergaskolans fritidshem eftersträvar:</p> <p>ett nära samarbete med vårdnadshavarna.</p> <p>att delge information till vårdnadshavarna.</p> <p>att vara lyhörda för frågor och synpunkter från vårdnadshavare.</p>	<p>Metod (hur?)</p> <p>Upprätta lämpliga kommunikationsvägar med vårdnadshavare.</p> <p>Upprätthålla en positiv syn på barnet.</p> <p>Möten med vårdnadshavarna i syfte att kartlägga och förstå elevens behov och utforma verksamheten utifrån detta.</p> <p>Dokumentation och uppföljning av händelser med återkoppling till vårdnadshavarna.</p> <p>Varje avdelning skriver veckobrev som publiceras i schoolsoft.</p> <p>Utvecklingssamtal under höstterminen och på föräldramöten.</p> <p>Varje avdelning genomför öppet hus eller föräldrakväll/em varje termin.</p> <p>Dagliga samtal med vårdnadshavare när de lämnar/hämtar sina barn.</p>
--	--